

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2996/2019
20.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина, Марине Милановић, Бранислава Босиљковића и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., са боравиштем у ..., чији је пуномоћник Драган Лабовић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 46/18 од 08.02.2019. године, у седници одржаној 20.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 46/18 од 08.02.2019. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 46/18 од 08.02.2019. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 706/16 од 03.10.2017. године, тако што се одбија као неоснован захтев тужиле АА којим је тражила да се обавезе тужена Република Србија да јој на име накнаде штете због изгубљених зарада за период од 20.12.2010. године до 02.06.2012. године плати укупно 1.314.681,52 динара, са законском затезном каматом и то:

- на износ од 31.775,92 динара од 31.01.2010. године до исплате;
- на износ од 71.303,56 динара од 28.02.2011. године до исплате;
- на износ од 71.303,56 динара од 31.03.2011. године до исплате;
- на износ од 71.303,56 динара од 30.04.2011. године до исплате;
- на износ од 75.226,95 динара од 31.05.2011. године до исплате;
- на износ од 75.226,95 динара од 30.06.2011. године до исплате;
- на износ од 75.226,95 динара од 31.07.2011. године до исплате;
- на износ од 75.226,95 динара од 31.08.2011. године до исплате;
- на износ од 75.501,50 динара од 30.09.2011. године до исплате;
- на износ од 75.501,50 динара од 31.10.2011. године до исплате;
- на износ од 76.407,48 динара од 30.11.2011. године до исплате;
- на износ од 76.407,48 динара од 31.12.2011. године до исплате;
- на износ од 76.407,48 динара од 31.01.2012. године до исплате;
- на износ од 76.407,48 динара од 28.02.2012. године до исплате;

-на износ од 76.407,48 динара од 31.03.2012. године до исплате;
-на износ од 76.407,48 динара од 30.04.2012. године до исплате;
-на износ од 79.050,74 динара од 31.05.2012. године до исплате;
-на износ од 79.050,74 динара од 30.06.2012. године до исплате и
-на износ од 537,76 динара од 31.07.2012. године до исплате, као и захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да јој за период од 18.01.2011. године до 02.06.2012. године уплати доприносе на име пензијског и инвалидског осигурања на напред наведене износе Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијали Косовска Митровица, измештеној у Чачку.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 706/16 од 03.10.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је решење Републике Србије, Аутономне покрајине Косово и Метохија, Скупштине општине Ђаковица од 18.10.2010. године о престанку радног односа тужиље на радном месту ... Скупштине општине Ђаковица у односу на тужену ништаво. Ставом другим изреке, делимично је усвојен захтев тужиље и обавезана тужена да тужиљи на име накнаде штете због изгубљене зараде за период од 20.12.2010. године до 02.06.2012. године плати укупно 1.314.681,52 динара, са законском затезном каматом на појединачно наведене износе, од доспелости сваког износа до исплате, како је то ближе наведено у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена за период од 18.01.2011. године до 02.06.2012. године Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Косовска Митровица, која је измештена у Чачак, уплати доприносе на име пензијског и инвалидског осигурања на износе из става другог изреке првостепене пресуде. Ставом четвртим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиље за ослобађање плаћања трошкова на име таксе за тужбу и одлуку. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова поступка плати 201.578,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 46/18 од 08.02.2019. године, одбијена је, као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу другом, трећем и петом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешене примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда испуњени су услови из члана 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр 72/11, 18/20) за одлучивање о ревизији тужене, као изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе, будући да је побијана пресуда, у делу у коме је одлучено о захтеву за накнаду штете због изгубљене зараде заснована на примени материјалног права које одступа од става израженог у правноснажним одлукама и одлукама Врховног касационог суда у идентичним чињеничним и правним ситуацијама (Рев2 2358/2019 од 22.10.2020. године,

Рев2 895/2020 од 04.12.2020. године), са којих разлога је одлучено као у ставу првом изреке, на основу члана 404. став 2. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана.

У постуку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је Одлуком Скупштине општине Ђаковица од 02.06.2008. године изабрана за ... Скупштине општине Ђаковица на период од 4 године. Влада Републике Србије донела је Одлуку, која је објављена у „Службеном гласнику РС“, бр 42 од 18.06.2010. године о распуштању Скупштине општине Подујево, Ђаковица, Сува Река, Дечани, Призрен, Урошевац и Клина и да даном ступања на снагу ове одлуке да престаје дужност изабраним и постављеним лицима у органима општине. Тужиљи није донето решење о престанку радног односа, већ јој је издата потврда да је одлуком Владе РС од 18.06.2010. године разрешена дужности ... Скупштине општине Ђаковица. Одлуком Уставног суда I Уо. 1065/2010 од 02.07.2014. године утврђено је да Одлука о распуштању Скупштине општине Подујево, Ђаковица, Сува Река, Дечани, Призрен, Урошевац и Клина није била у сагласности са Уставом и Законом. Извођењем доказа вештачењем утврђена је висина плате коју би тужиља остварила да је обављала функцију ... Скупштине општине Ђаковица у периоду од 20.12.2010. године до 02.06.2012. године.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили, као неоснован захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је ништаво решење Републике Србије, Аутономне покрајине Косово и Метохија, Скупштине општине Ђаковица од 18.10.2010. године о престанку радног односа тужиље на радном месту ... Скупштине општине Ђаковица, са образложењем да такав акт о престанку радног односа тужиље на радном месту ... Скупштине општине Ђаковица није ни донет. Међутим, нижестепени судови су сматрали да тужиља има право на накнаду штете, на основу члана 172. Закона о облигационим односима, јер јој је неправилним и незаконитим радом органа тужене онемогућено да врши дужност ... Скупштине општине Ђаковица и то у висини плате коју би остварила за период од 20.12.2010. године до 02.06.2012. године, када би јој према редовном току ствари и истекао мандат.

По оцени Врховног касационог суда закључак нижестепених судова да тужиља има право на накнаду штете у висини вредности плате коју би остварила за период од 20.12.2010. године до 02.06.2012. године не може се прихватити, као правилан.

Према члану 58. Закона о уставном суду („Службени гласник РС“, бр 109/2007, 99/2011, 18/13 – одлука УС, 103/2015 и 40/2015 – др закон), када Уставни суд утврди да општи акт није у сагласности са Уставом и законом, тај општи акт престаје да важи даном објављивања одлуке Уставног суда у „Службеном гласнику Републике Србије“. Чланом 61. ставом 1. Закона о Уставном суду прописано је да свако коме је повређено право коначним или правноснажним појединачним актом, донетим на основу Закона или другог општег акта, за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са Уставом,

општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним Међународним уговорима или Законом, има право да тражи од надлежног органа измену тог појединачног акта, у складу са правилима поступка у коме је појединачни акт донет, док је ставом 2. истог члана прописано да предлог за измену коначног или правноснажног појединачног акта, донетог на основу закона или другог општег акта, за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, може се поднети у року од 6 месеци од дана објављивања одлуке у „Службеном гласнику Републике Србије“, ако од достављања појединачног акта до подношења предлога или иницијативе за покретање поступка није протекло више од 2 године. Чланом 62. истог закона, прописано је да ако се утврди да се изменом појединачног акта не могу отклонити последице настале услед примене општег акта за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима Међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, Уставни суд може одредити да се ове последице отклоне повраћајем у пређашње стање, накнадом штете или на други начин.

Тужилца је одлуком Скупштине општине Ђаковица од 02.06.2008. године изабрана за ... Скупштине општине Ђаковица на период од 4 године. Након доношења одлуке Владе Републике Србије од 18.06.2010. године тужилци је престао радни однос, али није донето решење о престанку радног односа, већ је тужилци издата потврда да је одлуком Владе Републике Србије од 18.06.2010. године разрешена дужности ... Скупштине општине Ђаковица. Одлука Владе Републике Србије од 18.06.2010. године, на основу које је тужилци престао радни однос, престала је да важи објављивањем одлуке Уставног суда УО 1065/10 од 03.04.2014. године. Тужилца би, према члану 61. Закона о Уставном суду имала право да од надлежног органа тражи измену појединачног акта, донетог на основу неуставне и незаконите одлуке Владе Републике Србије, у складу са правилима поступка у коме је појединачни акт донет и да на тај начин отклони правне последице неуставног и незаконитог општег акта. Међутим, с обзиром да није донето решење о престанку радног односа, тужилца је, према члану 62. Закона о Уставном суду, претходно требала да се обрати захтевом Уставном суду да својом одлуком одреди други начин отклањања штетних последица. Наиме, лице коме је повређено право коначним или правноснажним појединачним актом донетим применом закона или другог општег акта за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности с Уставом или законом, не може се обратити суду тужбом за накнаду штете пре него што покуша да отклони штетне последице неуставности и/или незаконитости касираног општег акта изменом појединачног акта од стране његовог доносиоца, а уколико то није могуће – подношењем захтева Уставном суду да својом одлуком одреди други начин отклањања штетних последица (утврђивањем права на накнаду штете, повраћајем у пређашње стање или на други начин). С обзиром да тужилца није поднела захтев Уставном суду да својом одлуком одреди други начин отклањања штетних последица на начин прописан чланом 62. Закона о Уставном суду, то је Врховни касациони суд преиначио нижестепене одлуке у делу у коме је одлучено о захтеву тужилце за накнаду штете, тако што је исти захтев одбио, као неоснован, са којих разлога је одлучено као у ставу првом изреке, на основу члана 416. став 1. ЗПП.

С обзиром на то да тужиља није успела у поступку, то тужиља нема право на накнаду трошкова поступка, са којих разлога је на основу члана 165. став 2. у вези са чланом 154. и 153. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић